

Tác giả tự sự kể về mình "Sinh tại Saigon, trưởng thành tại Sài Gòn và San Jose, CA. Hiện đang làm việc tại Melbourne, Úc Châu. Thông tin xã công giáo VietCatholic cho biết "Linh mục nhà văn Nguyễn Trung Tây thuộc dòng Truyen Giáo Ngôi Lữ tại thuộc nh dòng Chicago." Hiện làm Giáo sư Kinh Thánh tại Đền Thánh tại Hội Thánh Yarra Theological Union, Melbourne, Úc Châu."

Sau đây là bài viết, kể chuyện "ông thầy" và ghetto tại Chicago, thành phố quê hương của Đền Thánh Phu Nhân Hoa Kỳ Michelle Obama.

Quan bác biết không? Hôm đó bọn em chờ đi ăn trưa. Chuyện là như thế này. Trước khi em đi làm ở bên Úc, ba năm rồi bọn bè không gặp mặt, gặp nhau ở quán cafe hai đứa nhau tại Lion Plaza của Trung tâm Hoa Vàng. Trên đường King Road, ngay khu nhà có lối đi tắt, bọn em chờ,

- Nhìn kia, có nhóc kia, vớ a đi vớ a múa vớ a làm hử.

Em nhìn theo, vớ a kìa nhóc ra thanh niên M, ngôn ngữ bình dân gọi M đen, đang ôm trên vai máy cassette âm thanh vớ n, ngôn ngữ nhún nhẩy theo điệu nhạc disco. Em cười,

- Sao lại nói ngôn ngữ ta như thế?

Cái này là em nói thật tình, xin quan bác đừng giận. Lại nói về M đen vớ n dung ngôn ngữ không phải là hiếm hoi trên môi miệng sự ngôn ngữ M vàng đâu nhé. Có lần em tới nhà một người quen ở Portland, Oregon chơi. Trước mùa hè, ngôn ngữ p r c r, ngôn ngữ quen chơi ra bãi cỏ xanh gần ngã tư,

- Nhìn thấy M đen đang phở n ngôn ngữ ngoài công viên kia. Đen thù lù nhóc c than h m th kia mà cũng bày đặt đòi đi phở i...

Có ngôn ngữ còn c c c h i,

- Biết M đen phở n ngôn ngữ như thế nào không?

- Không biết hử? Thì cũng n m xu ng, nh ngôn ngữ a hai lòng bàn tay đưa lên trời i...

Nghe như nh c ngôn ngữ, r n tóc gáy, c ác n i cùng mình. Em như có lần quan bác cầm rằm,

- Khu nhà đó toàn là M trắng, s c m y mà h c u cho mình l t chân vớ. Có tr b c tri u ngôn ngữ ta cũng chơi bán... Trước M trắng là t s k th .

- Thôi đi! Em l y quan bác, mình cũng có thua kém chi đâu. Chắc quan bác còn nh cái th i mà Huy n Trần Công chúa lên xe hoa vớ nhà chơi ở Chiêm Thành chơi. Trước i i, nhà trai đứng nào cũng là vua chúa m t n văn minh huy hoàng vớ Tháp Chàm Tháp Bà hôm nay còn đứng đó vớ n cao ng t tr i. Thế mà ngôn ngữ i Việt nhà Tr n th n nhiên truyen mi ng câu ca dao, Tiếng thay cây qu gi a r ng,

Đ cho th ng mán th ng m ng nó leo.

Em quen bà chủ ở Cleveland, Ohio, ghé vào nhà chơi, thầy ngôn ngữ con tu i m i tám ng i trong phòng khách coi bóng r vớ m y ngôn ngữ i bọn M gốc Phi Châu. Thầy m và em b c vào, c u con trai khéo l m, vớ i vàng đứng d y chào m chào chú. B n M gốc Phi Châu cũng nhanh nh n đứng d y chào theo. Em phá phách ngh ch ng m, l c l c ngôn ngữ i,

- What s up, dudes?

C c h , con, và m y ngôn ngữ i bọn b t c i vang b i em nói tiếng Anh giọng M đen. Chắc b n nh n xét,

- Chắc thầy chú làm việc ở Nam Chicago, Indianapolis vớ i M đen lâu rồi, cho nên thầy chú t nh b . Chắc m y ngôn ngữ i bọn ch ghé vào nhà, nh u ngôn ngữ i h d i luôn...

Em cũng hiểu u l m, b i bà dì ở Memphis, Tennessee đã t ng tâm s ,

- ...Thì trước hôm đó, dì t t m Target đi vớ nhà, thì nhà cũng ch cách t m kho ng m y quảng đường ng mà thôi. Con cái chi u hôm đó l i b n không đi đón đ c. Dì là li u th m t b a.

Ai ngá, mái đi đá cát quáng là đã nhìn tháy tá trong hám máy ông Má đen phóng ra. Dì quáng hát, váa cháy váa hét... Tá hôm đó gáp Má đen là ngá i cá run lên, mát mày xanh lét... Em cũng thông cám cho dì em lám, bái đã mát thái sáng tái Hyde Park, Chicago, cánh ngay Nam Chicago, ghetto cáa ngá i Má gác Phi Châu. Mát ngá i bán hác trên đáng vá nhà đêm hôm đó cũng đã táng bá hàng xóm gác Phi Châu đái cháy bán máng. Bán em cũng vát tát cá cáp sách viát mác, bá cáa cháy láy ngá i. Nháng cháy không lái, cho nên bá trán lát, mát hát tián bác. Hyde Park, khu vác nhà giáu vái University of Chicago đát má i máy giái Nobel, sinh viên triáu phú mái có cá hái đát chân lên khuôn viên sân tráng. Thá mà oái ăm thay, lái thêm máy khu phá náa thôi là bên ni bên ná. Bên ni Hyde Park nhà giàu gác Âu Châu xe Mercedes bóng loáng, nhà cáa gách đá tián triáu. Bên ná Nam Chicago nhà nghèo gác Phi Châu, xe hái màu sán sét rá, nhà cáa láp xáp, ngá i không cùng màu da có máng bá c vào không có máng đi ra. Giát ngá i cá p cáa náa đêm vá sáng, bá m sá gái 911, cánh sát Chicago cũng ngán ngá i mát bá c chân.

Cũng chính nái đây, Nam Chicago, hái đó cuái tuán ngày thá Sáu, em dáy Computer 101 cho hác sinh tiáu hác gác Phi Châu láp Năm hai năm liên tác.

- Cái này gái là Con Chuát.

Tháy giá cao Motherboard chá vào khái vuông vuông có nhiáu chân,

- Còn đây là CPU.

Em cáp mát ngây thá má lán, hai hàng răng tráng đáu táp, giá cao tay,

- Con Chuát thì em biát, nháng CPU là cái gì váy há tháy?

Tháy nghĩ tái trác lá đèn xanh đèn đá Nam Chicago vào ngày cúp đán, cánh sát gác Phi Châu đáng giáa ngã tá háng đán láu thông. Tay trái chá bên trái, hàng xe cá dài ngoáng uá oái lán tái; tay phái phát phát, dòng xe tay phái lán bánh tròn đáu.

Em, láp Năm nghe tháy giáng vá nhiám vá cáa con chip CPU, mát bá câu má to đen lay láy, thán nhiên lác đá.

- Mai mát em sá đi hác làm cánh sát.

Tháy nhìn em, hác sinh Má gác Phi Châu, tuái mái má i mát...

- , em hãy ác má thát lán, ác má thát nhiáu, má nhá nhà lãnh tá Martin Luther King đã táng má.

“I have a dream that one day on the red hills of Georgia the sons of former slaves and the sons of former slave owners will be able to sit down together at a table of brotherhood.

I have a dream that my four children will one day live in a nation where they will not be judged by the color of their skin but by the content of their character.”

“Tôi có mát giác má vá mát ngày trên nháng ngán đái đá máu cáa tiáu bang Georgia, con nháng ngá i mát thái nô lá và nháng ngá i mát thái chá nhân có thá ngá i xuáng bên nhau trong tình huynh đá.

Tôi có mát giác má vá mát ngày bán ngá i con cáa tôi sá sáng á mát quác gia mà con tôi sá không bá đái xá bái màu da nháng bái cung cách hành xá cáa riêng mình.”

Má đi em, má rát nhiáu, má thát lán, đá mai này cuác đái trái thám đán em bá c vào tòa nhà Quác Hái, Bách Cung ráng rãi thán thang.

Ba giá chiáu, káng vang, tan tráng. Bá má bán rán làm thêm giá phá trái, gái đán thoái thông báo cháa đón đá c con. Ná tu Hiáu Phó bán gái hác sinh cá năm láp đá m tá Mát tái Năm xuáng phòng Computer Lab giá này trá thành Afterschool đá tháy dáy tiáp. Láp Mát, Láp Hai, tháy cho các em chái game đán tá Bambi cháy chái trên đáng cá đi kiám bán Sóc Nâu. Láp Ba cho tái Láp Năm, tháy dáy đánh máy chá báng cháng trình đán toán. Key này chá A, em đánh đúng chá, đáng tián vàng hián ra sáng láp lánh. Đánh sai chá, em bá trá đái m sá tián trong ngân

hàng. C th , th y ng i đó d y h c sinh g c Phi Châu bài th c t p đánh máy ch ,
- Đó, đó, v a m i nói xong l i đã quên r i. Ngón tr tay trái đ lên ch F. Còn ngón tr tay ph i đ lên ch J...

Chi u th Sáu hôm đó, bà m đ c thân không hi u lý do t i sao, t nh b quên đi là mình có m t ng i con. Sáu gi chi u r i, h c sinh Afterschool đã v h t. Em con gái l p Hai bím tóc v i hai cái n vàng xinh i là xinh, tho t tiên còn m i mê ch i game, không đ ý chi. Đ n ch ng nhìn quanh, không còn th y b n h c đâu h t, ngo i tr S Hi u Phó g c Âu Châu và ông th y g c Á Châu, em ng ngác, m t đ b ng b ng r i chuy n sang tìm tím, đôi môi tho t tiên b m l i c g ng gi , nh ng r i cũng b t tung b i nh ng hàng n c m t trên đôi m t tô nâu h t nhấ. Em khóc n c lên, t nh b , ngon lành. S Hi u Phó ch y l i d em. Tôi g i đi n tho i c m tay tìm ng i th t l c.

- Mommy, where are you now?

Đ y, quan bác th y đ y, em h i đó th Sáu cu i tu n là b n tíu tíu, c nh ng i có con m n. Thông th ng v đ c t i ký túc xá cũng đã b y tám gi t i. Nhà c m r ng rãi thên thang, em ng i ăn tr bóng đ m t mình, c m ngu i ng t, thêm vài mi ng khoai tây u xiu, nh ng v n th y vui r n ràng trong lòng. Quan bác h i em đ c tr bao nhiêu m t gi đó h . Quan bác i, nada... Không m t đ ng xu dính túi. Em không nói gi n ch i v i quan bác đâu, b i đây là công tác thi n nguy n tr ng đ i h c Chicago đòi h i sinh viên t i em ph i tham gia. Có tín ch đàng hoàng ch đầu ph i chuy n ch i, mà t i b n tín ch l n đó. Nhi u b n sinh viên chung tr ng ch n xu ng khu đèn đ d i ph Chicago. Quan bác bi t khu đèn đ mà, cái khu mà có nhi u cô nhi u c u ăn s ng đ y, vâng, vâng, đúng r i, cái khu đó đó. H ch n xu ng d i khu đèn đ đ ng phát bao cao su phòng ch ng b nh t t. Em, em ch u thôi. Cho nên cu i tu n th Sáu, em đón xe bus đi vào ghetto Nam Chicago, h ng đ n Computer cho l p Năm tr ng St. Elizabeth.

Năm sau, em thiên di v phía đông nam, lái xe ba ti ng t Ph Gió Chicago ti u bang Illinois sang th ng t i th ph Indianapolis ti u bang Indiana tham d ch ng trình Internship. L n này cũng d y h c, t M u Giáo cho t i l p Tám t i tr ng St. Rita, t a l c trên đ ng Dr. Andrew Brown.

Gi ng nh St. Elizabeth, St. Rita cũng l c loài n m trong khu ghetto. Nh ng khác v i tr ng Ti u H c Elementary St. Elizabeth c a Nam Chicago, St. Rita c a Indianapolis là tr ng Middle school, h c sinh 98 ph n trăm g c Phi Châu, n c da bóng l n vóc ng i l c l ng. 2 ph n trăm còn l i tr n l n. Ho c m g c Phi Châu g p g c Âu Châu. Con sinh ra n c da khác m , tóc nâu nâu vàng, nh ng quăn tít t ng l n.

M i t i, l n c l văn hóa Indianapolis, th y không bi t ai vào v i ai. Ch a an c thì khó mà l c nghi p l m. Nh ng th y đúng là c m tinh ki p con trâu, mà l i là con trâu sinh ban ngày, s v t v , cho nên m i t i đ c m y ngày đã ph i đ ng l p.

Tu n đ u d y h c, ác m ng ch p ch n h ng đêm. L p B y L p Tám, h c sinh có nh ng em con trai cao x p x b ng th y, có em tr i v t h n c m t cái đ u. Tu n đ u th y nói gì trong l p, k th y. Th y đ ng c m ph n gi ng, h c sinh L p B y L p Tám coi th y nh pha. Có em ng i g c đ u xu ng bàn, ng t nh b . Có em l y gi y g p phi c phóng bay vòng vòng trong l p nhìn không đ p không ăn ti n. Em con trai l y máy đ n t ch i game, b n súng đoànng đoànng chú chú. Em con gái tóc k t t ng l n, quay l i c n tên đang ch i b n súng,
- V n nh l i. n ào quá!

C xong, em l i t nh b soi m t trong g ng, tô son đánh ph n, c i rúc rích v i m y ng i b n. H ng chí, em chu mi ng l i, th i sáo huyết còi vui nh đang th nh th i d o ch i h i ch . Trên b ng, ông th y g c Á Châu, m t xanh lét, run c m c p, thôi ch t r i, gi làm sao. T i gi

tan h c, c l p l c t c đ ng d y, b đi h t đ l i th y v n đã nh ng i, gi l i càng nh bé gi a phòng h c L p B y L p Tám, r ng thên thang đ y nh ng xác phi c n m ch t g c la li t trên sàn nhà.

T i hôm đó, th y giáo m t ng , th n h n nhất th n tính, th y ho ng h t c nh ng i b ma đ u i.

Ngày hôm sau, v n v y.

Ngày ti p theo, v n th .

i, cu c đ i! Sao nhi u th thách gian nan! Xin B t hi n ra g i chim tr i bay xu ng nh t đ u xanh đ u đ cho đ i con b t v t v .

Tu n đ u tiên s ng ph Indianapolis, cu c đ i bu n thiu t ng t nh tr i mùa đông tuy t đ tr ng xóa ph ph ng.

Tu n sau, th y n m v t tay trên trán nghĩ ra m t k sách chi n l c tên g i "Quá tam ba b n". Trong l p, th y đang gi ng bài, ch a đ c phép th y giáo mà em m mi ng, có hành đ ng m t tr t t , th y d ng l i, v a vi t n n nót v a đ c rõ ràng tên em đ em bi t chính em là ng i đ c kh c ghi tên trên b ng,

- David Hamilton, l n đ u tiên.

Em không ch u c i tà quy chánh, ti p t c ch i game b n súng đoàn đoàn chú chú, th y vi t s 2 ngay bên c nh tên em, mi ng l i đ c rõ t ng âm,

- David Hamilton, l n th hai.

Em không ch u h Đ Long Dao, mu n th công l c c a th y, ti p t c phá r i m t tr an, th y không vi t s 3 n a, nh ng đ a tay ra l ch s m i,

- David Hamilton, thôi, em không ph i h c n a, đ ng ngoài c a l p đi em.

Quan bác ng c nhiên h ? Quan bác th c m c, đ n gi n th thoi mà tr t t đ c v n h i?

Vâng, qu là nh th . Không ph i là các em ngán gì ông th y giáo g c Á Châu này đâu. Mà chuy n là nh th này. Trai cũng nh gái, b đ ng ngoài c a l p, em s th y Giám Th th ng xuyên đi tu n chung quanh hành lang sân tr ng. Th y em l ng đ ng đó, th y Giám Th thân m n đ n em t ng b c t ng b c th m xu ng văn phòng làm vi c. N ng h n n a, Giám Th g i em t i th ng văn phòng Hi u Tr ng. Hi u Tr ng g i v nhà b m . Th là tàn đ i...

Vâng, đ n gi n có th thoi.

Nh ng h c sinh L p M u Giáo, L p M t, L p Hai và L p Ba thì em l i có k sách chi n l c ki u khác. t trên th y giáo đang say s a gi ng bài, đ i t nhiên có ti ng c n cãi c chí chóc,

- Buông tay ra...

- Hah?

Th y ch m t c l m xóm nhà lá. Tr t t v n h i ngay. Nh ng m t tr n mi n tây ch y ên l ng đ c vài phút thoi, sau đó c thành Qu ng Tr l i r n ràng ti ng đ i pháo,

- Th y! Con Teresa gi t tóc em,

- Th y! T i nó gi t cây vi t c a em tr c.

Nam B c không ch u hòa gi i, ti p t c leo thang c ng đ chi n tranh. Th y giáo quy t đ nh can thi p.

- Thôi nhé, đ r i.

Th là hai phe lâm chi n đ u ph i chép ph t, m i em 100 câu ch n chòi, "I will behave well in my class". Ch a h t, th y còn "đ ngh " em mang gi y ph t v nhà xin ch ký cha m . Ngày hôm sau em ph i mang gi y ph t lên trình th y v i đ y đ ch ký. Cho nên Teresa tóc vàng hoe hoe con lai hai dòng máu v a khóc thút thít v a ngu ch ngo c vi t nh ng hàng ch ph t đ u tiên trên t gi y tr ng tinh. Nhìn n c m t h t ng n h t dài đ m đ i châu sa c a em, th y

mu n tha l m, nh ng không dám...

K sách "Quá tam ba b n" và "Chép ph t ch ký" hi u nghi m c p k . Tr t t v n h i trên toàn th l n h th c a tám l p trong vòng v n v n m t tu n l . L p h c yên l ng đ n đ ru i bay ngang qua cũng nghe ti ng đ p cánh r n r n g. Tr t t v n h i, trong gi Đ o Đ c L p Tám th y có đ p nói v nh ng gi c m .

- Mai này l n lên em thích làm gì.

Con gái nhi u em có cùng m t chia s ,

- Em thích làm ca sĩ nh Whitney Houston.

Con trai thì Michael Jordan ngôi sao bóng r là m t th n t ng l n.

Th y làm b ng c nhiên,

- Sao em không m làm bác sĩ h c Stanford, ho c lu t s t t nghi p Harvard...

Th y c n th n buồn l i,

Ho c m làm t ng th ng n c M ...

L p h c t nhiên yên l ng cây kim r t xu ng cũng nh n ra ti ng r i. Bao nhiêu con m t n u n u đ ng lo t tr n tròn nhìn lên nh đ ng th c m c ch c hôm nay th y giáo n i c n mát. M t cánh tay gi cao. Em con trai nói ngay,

- Chuy n đó s không bao gi x y ra...

- T i sao l i không? Trên đ i này có chuy n gì mà không x y ra đ c...

Em, bình th ng r t l phép, l n đ u tiên lên ti ng c t ngang l i th y,

- B i vì em là ng i da đen...

Khí l nh ch y đ c theo s ng l ng khi n th y nu t n c mi ng không bi t nói gì. Mùi hôi tanh t i c a th y ma quá kh ti p t c đi theo vào t i hi n t i. Th y giáo ú nh ng ng i b đi m trúng huy t.

Cũng l i m t l n, em con gái L p B y hôm đó không tô son v m t nhìn lén bóng mình trong g ng n a. Tóc em v n k t t ng l n, nh ng m t hôm nay xanh mét, ánh m t l đ thi u ng .

Gi h c, em g c đ u xu ng m t bàn. V a s em trúng gió, v a nghi ng có th em đang bày trò m i, t trên b ng đen th y b c xu ng,

- Em...sao v y?

Em v n không tr l i, m t nh m l đ . Th y làm m t nghiêm,

- Em không ng i đ y, th y m i em đ ng ngoài c a l p, kh i ph i h c.

Em không m m t, nh ng gi ng nh xiu xiu nh ng i b trúng gió đ c,

-Th y i, em đói...

Em th u th ào,

- T t i hôm qua cho t i b y gi ...

Nghe l tai ch a! cái n c M này, tr thành tri u phú thì khó, ch ch t vì đói l i càng khó h n. Nhà ai cũng v y, lúc nào trong t l nh ch ng có vài trái tr ng. Đói b ng, lu c tr ng, bóc v ch m mu i tiêu, ăn ngon lành. N c nóng còn l i, đ vào tô mì ăn li n. Ngon bá cháy. M mà, ng i ta ch t vì b i th c, ch có ai ch t vì đói bao gi . Th đ y, s th c là nh th , mà s đ i l i càng th c t h n, b i th y nh t i ng i đàn bà hút thu c lá vàng khè đ u ngón tay nhi u l n t i đón con tr . Nhân viên S Xã H i c a tr ng cho th y bi t, ng i đàn bà này th ng xuyên l y foodstamp c a con gái đánh đ i cho nh ng gói thu c lá và thu c l c. Th y giáo r ùng mình!

Th y g i em xu ng văn phòng Xã H i, đ ng i ta g i em t i Cafeteria c a tr ng ăn t i và ăn sáng c p k ...

Dòng đ i ti p t c trôi t i, em h c sinh l p M t, gi tay xin phép đi toilet. Th y g t đ u, mi ng nói,

- Yup, yup!

Em sßa lßng thßy tßi chß ,

- Mß em dßy, nßi "Yup, yup" khßng cß lßch sß , phßi nßi "Yes ".

Tßi phißn thßy gßi gßi đßu nhß tóc cß nguyßn mßt tß chß. Hßm nay hßc đßng đßng gia đßnh mßt cß p. Thßy cß gßng nhß lßi khßng bißt sßng nay mßnh cß lß ăßn mß ăßn mußi mßn chßt đßu lßi hay khßng?

Cßng vßn lß em, hßc sinh lßp Mßt sßa lßng thßy, mß em gßi tßi đßi nßi chuyßn vßi ßng thßy da vßng gßc Á Chßu,

- Con tßi bßi thi vßa rßi đßi m F. Tßi khßng đßng yß.

Thßy gißo tß tßn,

- Bà cß thß nßi cho tßi bißt bà khßng đßng yß đßi m nßo?

- Trßc ngày thi, tßi đß hßng đßn con tßi hßc bßi cßn thßn đßng hoßng.

Ngßi phß nß lßn gißng nhß nhß ,

- Tßi đß làm tß sßng sß m. Mßt mß mßt con. Tßi, tßi ngß sß m. Nhßng tßi hßm đß , tßi vßn phßi thßc thßt khuya đß đßy con tßi hßc bßi. Tßi lß tßi mßt lß m, nhßng đßi m thi cßa con tßi vßn lß quan trßng nhßt. Vßy mß thßy cho con tßi đßi m F.

Thßy hßt sßu vßo, cß gßng giß thßn nhißt trong ngßi khßng giß m khßng tßng,

- Vßng, tßi hißu lß m. Nhßng nhßng cßu hßi thi thßc ra cßng chß lß nßm trong mßi cßu hßi mß tßi đß ghi ra trßn gißy vßi nhßng cßu trß lßi. Trßc ngày thi, tßi đß ôn luyßn lßi cho cßc em đß mßi cßu hßi. Rßi bà nßi bà cßng đßy em hßc tßi hßm trßc ngày thi...

- Đßng, thßy nßi đßng, tßi đß đßy con tßi mßi cßu hßi rßt kß cßng.

Thßy, ngßn tay chß vßo bßi thi cßa em, bußng lßi kßt lußn,

- Cßm ßn bà đß phß tßi đßy em. Nhßng rßt tißc tßi khßng cß chßn lßa nßo khßc. Bßi bà nhßn kß bßi thi cßa em đß. Em chßn nhßng cßu trß lßi a, b, c khoßnh, sai hßt.

Ngßi phß nß đßng đßy,

- Thßy đßng cß chß ngßn tay vßo mßt tßi nhß thß. Tßi sß khßng cho phßp bßt cß ai làm nhß vßy đßi vßi tßi đßu. Tßi sß lßn trßn bày vßn đß vßi bà Hißu Trßng. Tßi hßa tßi sß khßng bß qua chuyßn nßy đßu...

Thßy gißo gißn lß m, nhßng vßn phßi cßng bßng vßi cßc em hßc sinh khßc, vßi chßnh mßnh, thßy chß ra cßa phßng,

- Vßng, chào bà.

Chißu hßm đß , thßy gißo ngßi ăßn tßi, mß thß dài sßng sßt, mßt bußn thßu. Thßy chán quá, chán thßt tßnh. Thßy nghĩ hay thßi, vß nhß lßy vß , thß lß xong. Đßm tßi, thßy nßm trßn gißng, bßn khßng cßa, tuyßt Indianapolis bußng rßi trßng xßa, mß lòng bußn tß tßi. Bßt ßi, Bßt đßu rßi?

Trßa hßm sau, bà Hißu Trßng gßc Phi Chßu nhß nhß nßi vßi thßy,

- Thßi, thßy cho em thi lßi đß.

Vßng, nßu boss đß nßi nhß vßy, thßi thßi, phßn đßi, thßy lßn hßng yßng ngßi trßn, thßy đß em thi lßi, cßng vßn đß thi đß. Lßn nßy cß mß em ngßi trong phßng thi. Kßt quß : Em khßng chßn sai cßu nßo, A+.

Cß lßn tin tßc đßa phßng báo chí cßng nhß radio, TV ßn ào chßy nhßng hàng tßt lßn vß vß án thßy gißo lßp Mßi Hai tißu bang Indiana bßn hßc sinh tß cáo sách nhißu tßnh đßc. Thßy chßt nhß tßi nhßng lßn bßn bß sinh vißn cßng trßng Chicago ngßi đßu lßo nßa đßa nßa thßt, nhß đßy nhß , ngày hßm nay, đßng ngßi trong phßng nßi chuyßn tßo lao khß đß vßi nhau mß thßy cß bóng đßng con nßt chßp chßng bßc vßo, lß phßi nhß đßn nhau ùa chßy ra ngay. Cßn tßc vßu lß thß. ßng bà mßnh đßy lß chß cß sai.

Tin tßc đßa phßng khißn thßy nhß lßi hßc sinh lßp Mßu Gißo, lßp Mßt, lßp Hai, nhß xßu, ngßy thß nhß thiên thßn. Thßy bóng thßy gißo trong giß chßi, cßc em đßa nhau chßy tßi ôßm chß m, cß

em còn đòi "hug". Th y ng i i nh t i ta, nh t i hi n th c và n n văn hóa riêng bi t Afro-America, th y h i ý x p. Bà Hi u Tr ng đ n dò,

- Khi các em trong c ng đ ng Afro-America, nh t là các em i p nh gi tay đòi ôm đòi "hug," c đ các em t nhiên. Nh ng th y và cô giáo chúng ta không bao gi ch đ ng chuy n này. C th , đ i s ng đ y h c t i tr ng Middleschool St. Rita ch m ch p trôi qua. Tr i n ng, th y đi b t i tr ng. Tr i m a, th y c p ô t i i p. Tr i đông, th y m c thêm áo len. Tr i hè, th y m c áo s mi tay ng n. Tr i b n mùa đ b n mùa, th y ti p t c b ph huynh g i đi n tho i c n . Ti p t c b h c sinh L p B y và L p Tám h ng ngày v n cao t ng phân áp đ o ngay trong i p. Ti p t c b th y cô đ ng nghi p cảm ràm b i đã t i gi Đ o Đ c, nh ng bóng th y v n còn bi n bi t n i đ ng chân tr i xa xa.

Cu i tu n linh m c g c Phi Châu, Superintendent c a St. Rita đ n th y xu ng ph Indianapolis ăn Gumbo, đ c s n ng i M g c Phi Châu n u nh cháo lòng đ bi n th p c m c a ng i M g c Vi t. Superintendent tr n m t ng c nhiên nhìn th y ăn ngon lành, vét c n đáy tô Gumbo. Đ n phiên th y, th y mua ti t canh dê khu ch Vi t mang t ng x p i n. X p th c m c h i, th y nói Vietnamese Pizza. X p ng i ăn h t m t đ a ti t canh i n nh u v i r u u đ Shiraz, có bánh trắng n ng dòn h n hoi. Th y ng i c m canh đ m nh p nh u v i x p cho vui.

Làm vi c c ng đ ng Afro-America g n n a năm, th y b t ch c thanh niên g c Phi Châu x i tai trái. Nhìn i tai trái, superintendent khen,

- You are really inculterated hah / Th y h i nh p văn hóa khá i m.

Nh ng bên ni là ph c, bên n ch a ch c. Th y đeo bông tai h i nh p văn hóa Indianapolis, tin đầu sét đánh ngang tai, báo t i tr ng Chicago. B i th có m t th i, th y v t v lao đao v i Chicago b i đeo bông tai trái.

Chi u hôm đó, ch còn h n m t tu n n a thôi là tan tr ng, bà Hi u Tr ng báo có ph huynh mu n g p. Th y nhú mày, không bi t chuy n chi n a đây. Th y b c vào văn phòng s a so n tinh th n cho m t tr n chi n m i.

Ng i ph n đ ng đ y, t gi i thi u,

- Chào th y, tôi là m c a em Thomas Smith.

Th y nh t i em, h c sinh i p Tám. Em có em trai h c i p B y. Em ít nói, siêng h c, đi m thi lúc nào cũng cao nh t i p. Cũng em, ng i ph n đ i th y v gi c m t ng th ng Hoa K . Nhìn ng i m , th y i ch s c n b n g t đ u,

- Chào bà, tôi có th giúp bà đ c đ i u chi không?

Ng i đàn bà m t t nhiên long lanh,

- Th y không bi t đâu, th y đã thay đ i đ i con tôi r t nhi u. Ngày nào trong lúc ăn c m hai anh em nó cũng t tê k chuy n v th y. Tu n tr c cháu nói v i tôi cháu xin r a t i. Cháu n n i tôi g p th y, xin th y làm b đ đ u cho em.

Th y ng i đó yên i ng, mà lòng nghe xôn xao xôn xao. i em, ng i M g c Phi Châu. Cám n em, b i sáng Chúa Nh t hôm đó, trong ngôi thánh đ ng St. Rita đông ngh t tín đ , th y tr thành b m t ng i con g c Phi Châu. B đ ng đó c m n n cháy sáng nhìn con r a t i, b và con đ ng cao ngang nhau.

Hè t i, Indianapolis tan tr ng, th y quay v i Chicago, m c áo đ i mũ ra tr ng, r i đi làm xa xôi ngàn mu n đ ng, i n này Melbourne, Mi t D i.

Ngày 8 tháng M i Hai năm 2008, th y v M ng h e. Th y cũng quay i St. Rita. Hôm đó Chúa Nh t, th y tham đ thánh i . Nghe tin th y giáo vi ng thăm ghetto, h c sinh L p B y và L p Tám r nhau t i thánh đ ng St. Rita, ng i quây qu n bên th y. Con th y cũng ng i đó, n c i m áp vang vang. Em ghé vào tai th y nói nho nh ,

- B i, con đang chu n b thi vào Stanford.

Góc Phi Châu

Tác Giả: Nguyễn Trung Tây

Chúa Nhật, 25 Tháng 10 Năm 2009 21:44

Ngày 20 tháng Mät năm 2009, thåy có mät ߝ Chicago đä chäng kiän giäy phút ߝ chä sä, Thäng Nghä sĩ Barack Obama tuyên thä nhäm chäc täng thäng thä 44 cäa Hiäp Chäng Quäc Hoa kä. Giäc mäng äi Mä gäc Phi Châu trä thành täng thäng ߝ nä quá, ߝ nä đä näi vào ngày 28 tháng 8 năm 1963, khi Dr. Martin Luther King đäc đän vän ߝ chä sä "I Have A Dream" täi thä đä Washington, giäc mä täng thäng không xuät hiän trong bài đän vän. Thä đäy, mäi chä tä năm 1963 đän năm 2009, gän 46 năm sau, ngä äi Mä và vä cùng hai cô con gái, tät cä cùng gäc Phi Châu, hiän ngang đät chân lên thä mä đä tòa nhà Bäch äc ߝng danh thä giäi. Theo dõi buäi ߝ nhäm chäc, thåy nghĩ täi em, ngä äi Mä gäc Phi Châu, bao nhiêu häc sinh thäy có cä häi gäp gä và häng đän täi St. Elizabeth và St. Rita. Thåy nghĩ täi godson cäa mình. Em äi, täi sao không mä, mä cao, mä nhiäu, và mä thät ߝ n? Bäi vì giäc mä nào räi cũng sä trä thành hiän thäc. Đäu quan träng nhät là mình có dám mä hay không.